

MINISTER EDUKACJI I NAUKI

Warszawa, 21 stycznia 2022 r.

DKO-WEK.4019.250.2021.AKZ

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 22 listopada 2021 r. o sygnaturze VII.7037.45.2020.AT w sprawie zasad obejmowania uczniów i pracowników szkół obowiązkiem kwarantanny oraz trudności wynikających z licznych przerw w nauce stacjonarnej, wyjaśniam co następuje.

Priorytetem Ministra Edukacji i Nauki jest podejmowanie skutecznych działań chroniących zdrowie, przy jednoczesnym zapewnieniu opieki i kształcenia. Wszelkie decyzje w sprawie funkcjonowania szkół i placówek oświatowych są podejmowane zawsze w porozumieniu z Głównym Inspektorem Sanitarnym i Ministrem Zdrowia - dla dobra uczniów oraz nauczycieli.

Rząd reaguje na bieżąco, a wprowadzane zasady i obostrzenia odzwierciedlają aktualną sytuację epidemiczną. 7 grudnia 2021 r. ogłoszono zawieszenie stacjonarnego funkcjonowania szkół podstawowych i ponadpodstawowych od 20 grudnia 2021 r. do 9 stycznia 2022 r. (zajęcia stacjonarne w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, placówkach kształcenia ustawicznego, centrach kształcenia zawodowego, w szkołach artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne, placówkach artystycznych, szkołach artystycznych realizujących także kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego były ograniczone). W tym czasie przedszkola, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze,

specjalne ośrodki wychowawcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki oświatowo-wychowawcze pracowały bez zmian¹.

Ponadto dyrektorów szkół oraz placówek obowiązują przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach². Na ich podstawie dyrektor może zawiesić zajęcia m.in. dla grupy uczniów, oddziału, klasy lub całej szkoły po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego oraz zgody organu prowadzącego. Ww. rozporządzenie określiło zakres kompetencji dyrektora, organu prowadzącego i służb sanitarnych, dotyczących zawieszenia zajęć na czas oznaczony. Zarówno organ prowadzący jak i inspekcja sanitarna udzielają wsparcia merytorycznego w tym zakresie dyrektorom szkół.

Dodatkowo uprzejmie informuję, że Rada Konsultacyjna ds. Bezpieczeństwa w Edukacji przy Ministrze Edukacji i Nauki zarekomendowała dyrektorom szkół: *Umożliwienie uczniom, którzy nie zostali skierowani na kwarantannę lub izolację domową, udziału w zajęciach pozalekcyjnych na terenie szkoły, a w miarę możliwości organizacyjnych (m.in. technicznych, lokalowych, kadrowych) także w zajęciach obowiązkowych w trybie stacjonarnym.* Rekomendacja ta podczas posiedzenia 19 listopada 2021 r. została przyjęta przez Rządowy Zespół Zarządzania Kryzysowego. Dzięki rekomendacji każdy dyrektor szkoły może zastosować elastyczne narzędzie dostosowane do warunków i możliwości organizacyjnych swojej placówki, tak aby uczniowie, którzy nie zostali skierowani na kwarantannę lub izolację domową, mogli swobodnie uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych i uczyć się w sposób tradycyjny, na terenie szkoły.

Główne założenia dotyczące testowania w kierunku SARS-CoV-2 znajdują się w dokumencie *Strategia walki z pandemią COVID-19*, tzw. strategią 3.0, dostępną pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/zdrowie/strategia-walki-zpandemia-covid19>.

Jednym z założeń strategii walki z pandemią COVID-19 jest koncentracja na testowaniu pacjentów objawowych (według aktualnych wytycznych WHO i CDC) oraz ochrona osób z grup ryzyka mogących przechodzić chorobę najcięższej – osoby starsze, z obniżoną odpornością, przebywające w jednostkach opieki całodobowej. Warto podkreślić, że traktowanie testów diagnostycznych jako przesiewowych dla tak dużej populacji osób, jaką reprezentują szkoły,

¹ Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć w komunikacie na stronie internetowej MEiN pod adresem: <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/od-20-grudnia-do-9-stycznia-zajecia-w-szkolach-w-systemie-zdalnym>.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1604.

obecnie nie znajduje uzasadnienia z uwagi na brak możliwości ograniczenia kontaktów nauczycieli oraz uczniów z innymi osobami (rodzina, komunikacja miejska, sklepy itp.), co powoduje, że negatywny wynik badania może w krótkim czasie ulec zmianie.

Minister Edukacji i Nauki – co wielokrotnie było podkreślane w wypowiedziach publicznych – był i jest rzecznikiem nauki prowadzonej w zwykłym, stacjonarnym trybie. Nauka zdalna pozwoliła jednak zachować bezpieczne warunki w czasie trwania epidemii bez przerywania procesu edukacyjnego w trakcie roku szkolnego.

Co do zasady, przepisy w zakresie realizacji obowiązku szkolnego/nauki³ oraz jego kontroli⁴ nie zmieniły się w związku ze stanem epidemii. Prawo oświatowe precyzyjnie definiują pojęcie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego⁵, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki oraz zakres czynności, do podjęcia których zobligowani są rodzice⁶, dyrektorzy szkół i władze samorządowe⁷. Natomiast od wprowadzenia od 20 grudnia 2021 r. zawieszenia zajęć w szkole realizowane były one zgodnie z przepisami rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19⁸.

Przepisy ww. rozporządzenia z 20 marca 2020 r. nie narzucają jednolitej organizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia zdalnego. Do kompetencji dyrektora szkoły należy dostosowanie organizacji kształcenia w formie zdalnej do potrzeb swojej szkoły. Dyrektor szkoły ustala, we współpracy z nauczycielami, tygodniowy zakres treści nauczania z zajęć wynikających z ramowych planów nauczania dla poszczególnych typów szkół do zrealizowania w poszczególnych oddziałach klas (semestrów) oraz tygodniowy zakres treści nauczania z zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych, uwzględniając w szczególności:

- równomierne obciążenie uczniów w poszczególnych dniach tygodnia,
- zróżnicowanie zajęć w każdym dniu,
- możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia,

³ Art. 35-36 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.).

⁴ Art. 41-41 cyt. ustawy.

⁵ Art. 31 cyt. ustawy.

⁶ Art. 33, 40 cyt. ustawy.

⁷ Art. 41 cyt. ustawy.

⁸ Dz.U. poz. 493, z późn. zm.

- łączenie przemienne kształcenia z użyciem monitorów ekranowych i bez ich użycia,
- ograniczenia wynikające ze specyfiki zajęć,
- konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wynikającego ze specyfiki realizowanych zajęć⁹.

Dyrektor szkoły ustala także, we współpracy z nauczycielami:

- sposób potwierdzania uczestnictwa uczniów na zajęciach oraz sposób i termin usprawiedliwiania nieobecności uczniów na zajęciach edukacyjnych.
- zapewnia każdemu uczniowi lub rodzicom możliwość konsultacji z nauczycielem prowadzącym zajęcia oraz przekazuje im informację o formie i terminach tych konsultacji;
- ustala, we współpracy z nauczycielami, sposób monitorowania postępów uczniów oraz sposób weryfikacji wiedzy i umiejętności uczniów, w tym również informowania uczniów lub rodziców o postępach ucznia w nauce, a także uzyskanych przez niego ocenach;
- ustala warunki i sposób przeprowadzania egzaminu klasyfikacyjnego, egzaminu poprawkowego, egzaminu semestralnego i sprawdzianu wiadomości i umiejętności oraz warunki i sposób ustalania rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania w przypadku wniesienia zastrzeżenia do trybu ustalenia tej oceny, a także warunki i sposób zaliczania zajęć realizowanych w formach pozaszkolnych.

W związku z poruszonymi przez Pana sprawami dotyczącymi samego procesu dydaktycznego, uprzejmie informuję, że realizacja podstaw programowych jest pod stałym nadzorem. Za jakość procesu dydaktycznego prowadzonego w szkole odpowiada dyrektor szkoły, który weryfikuje również wszystkie programy nauczania realizowane w szkole przez nauczycieli. Zgodnie z art. 4 pkt 24 ustawy – *Prawo oświatowe*¹⁰ podstawa programowa kształcenia ogólnego – to obowiązkowe zestawy celów kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności, opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego, oraz zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, uwzględniane w programach nauczania i podczas realizacji zajęć z wychowawcą oraz umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych, a także warunki i sposób realizacji tych podstaw programowych.

Ponadto w związku z poruszonymi przez Pana kwestiami dotyczącymi egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego wyjaśniam, że zasady

⁹ § 1 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

¹⁰ j.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.

przeprowadzania tych egzaminów regulują przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹¹, rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty¹² oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu maturalnego¹³.

Zarówno egzamin ósmoklasisty, jak i inne egzaminy zewnętrzne w ubiegłym jak i w poprzednim roku szkolnym odbywały się w warunkach, które nie zagrażały zdrowiu egzaminowanych i egzaminatorów. 19 kwietnia 2021 r.¹⁴ zostały opublikowane, podobnie jak w roku poprzednim, przygotowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz Główny Inspektorat Sanitarny, wytyczne w sprawie organizowania i przeprowadzania egzaminów zewnętrznych: ósmoklasisty, maturalnego, potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz zawodowego w 2021 r. Wszystkie działania dotyczące organizacji egzaminów są podejmowane stosownie do rozwoju sytuacji epidemicznej i rekomendacji organów państwa odpowiedzialnych za bezpieczeństwo zdrowotne obywateli.

Ponieważ zarówno tegoroczni ósmoklasiści, jak i maturzyści w 2019 r. doświadczyli skutków ogólnopolskiego strajku nauczycieli, a wiosną i jesienią 2020 r. oraz zimą i wiosną 2020/2021 r. uczestniczyli w zdalnym nauczaniu, Minister Edukacji i Nauki zdecydował o tym, że egzaminy zewnętrzne w 2022 r. przeprowadzone zostaną na takich samych zasadach jak egzaminy w 2021 r., a zatem na podstawie wymagań egzaminacyjnych zawierających ograniczony zakres wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego.

Minister Edukacji i Nauki ogłosił w komunikacie z 21 kwietnia 2021 r. dotyczącym *zasad organizowania i przeprowadzania egzaminów zewnętrznych w latach 2021-2023*¹⁵ rozwiązania, na podstawie których zostaną przeprowadzone egzaminy zewnętrzne.

W przypadku zarówno egzaminu ósmoklasisty jak i egzaminu maturalnego w 2022 r. oznacza to, że zadania egzaminacyjne będą sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach egzaminacyjnych z grudnia 2020 r., a nie jak w ubiegłych latach w wymaganiach określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Obowiązują aneksy do informatorów, które opublikowane zostały, na stronie internetowej CKE, w grudniu 2020 r.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1915 – dalej: *ustawa o systemie oświaty*.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 1361.

¹³ Dz. U. z 2016 r. poz. 2223.

¹⁴ M.in. na stronie internetowej CKE:

https://cke.gov.pl/images/ KOMUNIKATY/20210419%20Przeprowadzanie%20EGZAMINY_2021%20COV ID%20Wytyczne%20PUBL.pdf

¹⁵ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zasady-organizowania-i-przeprowadzania-egzaminow-zewnetrznych-w-latach-2021-2023>

Z poważaniem

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

Tomasz Rzymkowski
Sekretarz Stanu
/ – podpisany cyfrowo/